

הנחיות לפעילות

מעגלי שיח תלמידים- הורים- צוותי חינוך

הקדמה

מרחב האינטרנט בכלל והרשתות החברתיות בפרט מהווים עבור כולנו, בוגרים כצעירים, זירת תקשורת בתחומי חיים שונים: מקצועי-תעסוקתי, לימודי, חברתי ובשעות הפנאי. במרחב זה, בדומה למרחב פנים אל פנים, ההתנהלות כוללת היבטים של נורמות התנהגות, ערכים ואתיקה. מרחב זה מזמן לפתחם של צוותי החינוך וההורים שאלות והתמודדויות חדשות ומאתגרות בקשר תלמיד-הורים-צוותי חינוך.

במסגרת סדנה זו, המבוססת על "מעגלי שיח", בחרנו להפגיש בין מורים, הורים וילדים במטרה לאפשר שיחה משמעותית באשר להתנהלות מיטבית ברשת ועל מנת לפתח יכולת התמודדות עם מצבים מורכבים המתעוררים בעת הגלישה במרחבי הרשת.

בנוסף, בהלימה לנושא המרכז השנתי, המתמקד בנושא אמפתיה ורגישות כלפי האחר ברשת, נרצה להרחיב את מיומנויות התקשורת של ילדים ובני נוער במרחבי הרשת, לחזק את היכולת האמפתית שלהם באופן שמותאם למרחב הווירטואלי ולקדם תקשורת בינאישית רגישה ומקרבת, הרואה את האחר ומתחשבת בצרכיו.

קהל יעד: הורים, מורים וילדים מכיתות ה' ועד ז' (לשיקול צוות בית הספר אם לקיים את הפעילות באופן כותי/ שכבתי/ בית ספרי)

אורך הפעילות: שעה וחצי.

חומרים נדרשים להעברת הפעילות: מארז כרטיסיות דיאלוג בגודל A4.

מהלך הפעילות

חלק א-

מומלץ לקיים שיעור מקדים בכיתות לפני מפגש מעגלי השיח, על מנת לעורר בקרב התלמידים עניין וחשיבה בנושא "התנהלות מיטבית ברשת". לחצו [כאן](#) לפעילות המקדימה או [לפעילויות נוספות בענן החינוכי](#).

חלק ב-

הערכות מקדימה לפעילות מעגלי השיח:

- כל מחנך יחלק את כיתתו לקבוצות של 6 ילדים בקבוצה (כולל הורים- 12 משתתפים).
- לכל קבוצה יצטרפו נציגים מצוות המורים.

הערה- חשוב להיערך מראש וליידע את התלמידים עם מי הם בקבוצה ובאיזה חדר/חלל בבית הספר תשב הקבוצה אליה הם משובצים.

חלק ג- פתיחה (במליאה)

1. מנחה המליאה יציג את מטרת המפגש וייתן הקדמה המתייחסת למציאות הווירטואלית המאפיינת את חיינו בשנים האחרונות, בהתאם לרקע המוצג בפתיח דף הנחיות זה. כמו כן, יציין כי **מטרת המפגש** הינה ליצור שיח וחיבורים בין הורים מורים וילדים, הגולשים ברשת האינטרנט ככלל וברשתות

כל משתתף בתורו מרים כרטיסיה לבחירתו ומקריא את השאלות

המנחות לשאר חברי הקבוצה. חברי הקבוצה יוזמנו להתייחס לשאלות ולהביע את דעתם בנושא הנדון. בכל נושא דנים פעם אחת.

שלב ג': מנסחים תובנות משותפות (15 דק')

על בריסטול/ קאפה/ שקופית של מצגת/ לוח שיתופי כל קבוצה תנסח 3-4 תובנות מרכזיות, המוסכמות על חברי הקבוצה בדבר ההתנהלות ברשת.

שלב ד': דיון במליאה- התכנסות במליאה כיתתית/ שכבתית (20 דק')

1. כל קבוצה תציג את התובנות אליהן הגיעה. במידה ונתרו שאלות/ סוגיות המצריכות התייחסות נוספת כדאי להעלותן גם כן.

2. מנחה המליאה יסכם את הפעילות באמצעות שאלות רפלקטיביות:

- אלו רגשות ומחשבות עלו בכם תוך כדי השיח?
- איזה דבר חדש למדתם על עצמכם? על האחר? ההורה/הילד/המורה?
- כיצד נחוותה האפשרות לקיים שיח משותף בנושא המהווה חלק בלתי נפרד מחיינו הורים, מורים וילדים?

החברתיות בפרט. כמו כן, ניתן להסביר כי במסגרת הפעילות בקבוצות תינתן הזדמנות לשוחח על ההתנהלות ברשת, לבדוק על אלו צרכים הרשת עונה ומהן הדילמות עימם אנו מתמודדים. במהלך המפגש תינתן האפשרות לסקור את נקודות החוזק של הרשת, להציע הצעות להתנהלות מיטבית ברשת, לדון בהתלבטויות שעולות בזמן שימוש ברשת ורעיונות כיצד ניתן להימנע ממצבים מורכבים ומהן דרכי ההתמודדות עימם.

2. המנחה יסביר את אופן ההתנהלות בקבוצות -

שלב א- היכרות (3-5 דקות):

כל משתתף במעגל השיח יציג את עצמו (שם פרטי, כיתת לימוד- במידה ומדובר בתלמיד, אבא/אמא/קרוב משפחה של...), תפקיד ומקצוע הוראה - במידה ומדובר באיש צוות).

שלב ב- דיון בסוגיות באמצעות כרטיסיות דיון (45-60 דק')

המשתתפים בכל קבוצה יפרשו את כרטיסיות הדיון על השולחן/ על הרצפה במרכז המעגל, כך שנושא הכרטיסיה יופיע בצד הנגלה לעין, בעוד הצד בו מופיעות השאלות המנחות יהיה מוסתר.

הערה- חשוב לציין בפני המשתתפים כי הכרטיסיות כוללות מגוון של נושאים ואין חובה לעבור על כולן. מנגד, מומלץ לדון ביותר מנושא אחד.

פעילות מקדימה בכיתות לקראת פעילות מעגלי שיח: הורים- תלמידים- מורים

1. המורה תקרין את הסרטון "[טכנולוגיה ומשפחה](#)" (מומלץ להקרין פעמיים מאחר וחשוב לשים לב לפרטים המשתנים במהלך הסרטון).

2. המורה תקיים דיון עם התלמידים בהתאם לשאלות הבאות:

- מה קרה לאורך הסרטון?
- אילו דברים השתנו לאורך הסרטון? (נוספו אמצעי טכנולוגיה, כגון טלוויזיה, טלפון, מחשב, טלפון נייד, אוזניות וכו'; המראה של בני המשפחה השתנה; האוכל על השולחן השתנה- הפך מאוכל ביתי לפיצה; הכלב הפך לכלב-רובוט; פחות תקשורת בין בני המשפחה).
- אילו דברים לא השתנו?
- מה דעתכם על מה שראינו בסרטון?
- האם וכיצד המשפחה שלכם מושפעת מהטכנולוגיה? (מה אתם בוחרים לעשות ברשת? מה ההורים עושים? האם אתם צריכים לעזור להם לפעמים? האם יש כללים לגבי שימוש במכשירים טכנולוגיים? מי קובע אותם? האם כולם עומדים בהם? מה קורה כשלא עומדים בהם? האם ההורים מצליחים להוות דוגמא אישית בנוגע לשימוש ברשת? כיצד?)
- האם אתם מרוצים מהדרך בה המשפחה שלכם מתנהלת ברשת? האם אתם יכולים לומר כי התקשורת המתנהלת ברשת עם בני משפחתכם הינה אמפתית ורגישה? (אמפתיה- זיהוי והבחנה בתחושות ורגשות של אחרים ברשת), מה תרצו לשמר? לשפר?
- האם יצא לכם לשוחח על נושא זה עם ההורים ושאר בני המשפחה?
- במקרים שבהם אתם מתלבטים כיצד להתמודד עם אירועים שנתקלתם בהם ברשת או שאתם מרגישים שנפגעתם:
  - האם תפנו לעזרה? אם כן, למי תפנו?
  - מה עלול להקשות עליכם או לגרום לכם לא לפנות לעזרה? כיצד תוכלו להגבר על כך?